

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સિવિલ એપ્લિકેશન (વિલંબ માફી માટે) નં. ૫૪૮૯/૨૦૨૫

ઈન એફ/ફર્સ્ટ અપીલ/૩૨૭૨૫/૨૦૨૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જે. સી. દોશી

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના
	હા	

=====

ધી ડેપ્યુટી કલેક્ટર, લેન્ડ એકિવિઝિશન એન્ડ રિહેબિલિટેશન ડિવિઝન અને

અન્ય

વિરુદ્ધ

કેશવજી રણછોડભાઈ સંતોકી

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(રો) નં. ૧,૨ તરફે આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી કિંજલ વ્યાસ

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ ને રૂલની બજવાણી થયેલ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જે. સી. દોશી

તારીખ : ૧૮/૦૬/૨૦૨૬

ચુકાદો

૧. લિમિટેશન એક્ટ, ૧૯૬૩ ની કલમ ૫ હેઠળ દાખલ કરાયેલી અરજીના

ફકરા ૨૪ માં, રાજ્ય સરકારે નીચે મુજબની દાદ માટે અરજ કરેલ છે:

“એ. આ નામદાર કોર્ટ મહેરબાની કરીને હાલની સિવિલ એપિલિકેશન દાખલ કરી મંજૂર કરશો.

બી. આ નામદાર કોર્ટ મહેરબાની કરીને એલ.આર.સી. નં. ૩૨/૨૦૦૮ (મુખ્ય), ૩૪/૨૦૦૮ થી ૪૪/૨૦૦૮, ૪૬/૨૦૦૮ અને ૪૭/૨૦૦૮ માં વિદ્વાન પમા અધિક સીનિયર સિવિલ જજ, જામનગર દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૪.૦૧.૨૦૨૦ ના ચુકાદા અને એવોર્ડ સામે સાથેની ફર્સ્ટ અપીલ દાખલ કરવામાં થયેલો ૧૨૮૫ દિવસનો વિલંબ માફ કરવા મહેરબાની કરશો;

સી. આ નામદાર કોર્ટ ન્યાયના હિતમાં અને બાબતોની યોગ્યતા મુજબ ઉચિત અને યોગ્ય જણાય તેવી અન્ય અને વિશેષ રાહતો મંજૂર કરવા મહેરબાની કરશો.”

૨. અરજીમાં જણાવેલા કારણોસર, રાજ્ય સરકાર એલ.આર.સી. નં. ૩૯/૨૦૦૮ માં વિદ્વાન રેફરન્સ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને એવોર્ડને પડકારવા ઇચ્છે છે. તે એલ.આર.સી. નં. ૩૨/૨૦૦૮, ૩૪/૨૦૦૮ થી ૪૪/૨૦૦૮, ૪૬/૨૦૦૮ અને ૪૭/૨૦૦૮ ધરાવતી જૂથ બાબતોનો એક ભાગ હતો.

૩. વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને એવોર્ડ દ્વારા, વિદ્વાન રેફરન્સ કોર્ટ દ્વારા પ્રતિ ચોરસ મીટર રૂ. ૬૫.૬૨ નું વધારાનું વળતર મંજૂર કરવામાં આવ્યું હતું. રાજ્ય સરકાર ઉપરોક્ત વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને એવોર્ડને પડકારતી લેન્ડ એક્ટિવિઝશન એક્ટની કલમ ૫૪ હેઠળ અપીલ દાખલ કરવા ઇચ્છે છે.
૪. વિદ્વાન એ.જી.પી. સુશ્રી કિંજલ વ્યાસને સાંભળવામાં આવ્યા, તેમણે આ કોર્ટનું ધ્યાન અરજીના ફકરા નં. ૩ થી ૧૯ તરફ દોર્યું અને રજૂઆત કરી કે અપીલ દાખલ કરવાનો નિર્ણય રાજ્ય સરકાર દ્વારા રચાયેલી સમિતિમાં લેવામાં આવ્યો હતો. નિર્ણય લેવાની પ્રણાલીના વિવિધ સ્તરો છે અને છેવટે, તેના કારણે અપીલ દાખલ કરવામાં વિલંબ થયો હતો. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે અપીલ દાખલ કરવામાં જે કંઈ વિલંબ થયો છે તે વાસ્તવમાં નિર્ણય લેવાની પ્રણાલીમાં થયો છે. તેથી, ઉપરોક્ત રજૂઆતો પર, વિદ્વાન એ.જી.પી. સુશ્રી કિંજલ વ્યાસ આ કોર્ટને ૧૨૮૫ દિવસનો વિલંબ માફ કરવા માટે રજૂઆત કરે છે.
૫. વિદ્વાન એ.જી.પી. સુશ્રી કિંજલ વ્યાસની રજૂઆતોથી હું સહેજ પણ પ્રભાવિત થયો નથી. રાજ્ય સરકારને અલગ વ્યવહાર અથવા વિશેષાધિકાર આપી શકાય નહીં. અરજીના ફકરા ૩ થી ૧૯ માં, રાજ્ય સરકારે વિલંબ માફ કરવા અને વિલંબ સમજાવવા માટે નીચે મુજબના કથનો રજૂ કર્યા છે, જે આ પ્રમાણે વંચાય છે:

“૩. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૨૫.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ સંબંધિત સબ-ડિવિઝનલ કચેરીએ જિલ્લા સરકારી વકીલની કચેરીને

તેમના અભિપ્રાય માટે દરખાસ્ત મોકલી આપી હતી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૧૫.૧૨.૨૦૨૧ ના રોજ જિલ્લા સરકારી વકીલની કચેરીએ પોતાનો અભિપ્રાય સંબંધિત સબ-ડિવિઝનલ કચેરીને મોકલી આપ્યો હતો જે તારીખ ૧૬.૧૨.૨૦૨૧ ના રોજ મળ્યો હતો.

૪. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૨૧.૧૨.૨૦૨૧ ના પત્ર મારફત સંબંધિત સબ-ડિવિઝનલ કચેરીએ તારીખ ૨૪.૦૧.૨૦૨૦ ના ચુકાદા અને એવોર્ડ મુજબ જરૂરી નિર્ણય અને ગ્રાન્ટ માટે તારીખ ૧૬.૧૨.૨૦૨૧ ના અભિપ્રાય મુજબની દરખાસ્ત સંબંધિત ડિવિઝનલ કચેરીને મોકલી આપી હતી.

૫. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૩૦.૧૨.૨૦૨૧ ના પત્ર મારફત સંબંધિત ડિવિઝનલ કચેરીએ તારીખ ૨૪.૦૧.૨૦૨૦ ના ચુકાદા અને એવોર્ડ મુજબ જરૂરી નિર્ણય અને ગ્રાન્ટ માટેની દરખાસ્ત સર્કલ કચેરીને મોકલી આપી હતી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૧૯.૦૨.૨૦૨૨ ના પત્ર મારફત સર્કલ કચેરીએ રાજ્ય સત્તામંડળને જરૂરી નિર્ણય અને ગ્રાન્ટ માટેની દરખાસ્ત મોકલી આપી હતી.

૬. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, અધિક્ષક ઇજનેર, રાજકોટ સિંચાઈ યોજના સર્કલના અભિપ્રાય સહિતની તારીખ ૧૯.૦૨.૨૦૨૨ ની દરખાસ્ત નર્મદા, જળસંપત્તિ, પાણી પુરવઠા અને કલ્પસર વિભાગને તારીખ ૦૪.૦૩.૨૦૨૨ ના રોજ મળી હતી.

૭. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૨૫.૦૩.૨૦૨૨ ના રોજ મુખ્ય ઈજનેર (એસ.જી.) અને અધિક સચિવ, નર્મદા, જળસંપત્તિ, પાણી પુરવઠા અને કલ્પસર વિભાગના અધ્યક્ષપદે મળેલી સમિતિની બેઠકમાં હાલના કેસમાં અપીલ દાખલ કરવાની ભલામણ કરવામાં આવી હતી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૦૭.૦૪.૨૦૨૨ ના રોજ સમિતિની ભલામણ મુજબ અપીલ દાખલ કરવા માટેની જરૂરી કાર્યવાહી માટે મહેસૂલ વિભાગ અને કાયદા વિભાગની સલાહ લેવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું.

૮. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૧૧.૦૫.૨૦૨૨ ના રોજ મહેસૂલ વિભાગે નર્મદા, જળસંપત્તિ, પાણી પુરવઠા અને કલ્પસર વિભાગનો અભિપ્રાય કાયદા વિભાગને મોકલી આપ્યો હતો.

૯. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, કાયદા વિભાગે તારીખ ૨૩.૦૬.૨૦૨૨ ના પત્ર મારફત વિદ્વાન પદ્મા અધિક સીનિયર સિવિલ જજ, જામનગર દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૪.૦૧.૨૦૨૦ ના ચુકાદા સામે ફર્ટ અપીલ દાખલ કરવાની મંજૂરી આપી હતી અને સંબંધિત વિભાગને દરખાસ્ત પરત મોકલી આપી હતી.

૧૦. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, સબ-ડિવિઝનલ કચેરીના પત્ર મુજબ તારીખ ૧૯.૦૯.૨૦૨૨ ના પત્ર મારફત અપીલની ગ્રાન્ટ માટે દરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી.

૧૧. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૨૧.૦૯.૨૦૨૨ ના પત્ર

મારફત સબ-ડિવિઝનલ કચેરીએ ગુજરાત હાઈકોર્ટના સરકારી વકીલની કચેરીને અપીલ દાખલ કરવા માટે જરૂરી દસ્તાવેજો જમા કરાવ્યા હતા.

૧૨. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૧૮.૧૦.૨૦૨૨ ના પત્ર મારફત સંબંધિત ડિવિઝનલ કચેરીએ અપીલપાત્ર કેસોની ગ્રાન્ટ ફાળવણી માટેની દરખાસ્ત સર્કલ કચેરીને મોકલી આપી હતી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૧૪.૧૧.૨૦૨૨ ના પત્ર મારફત સર્કલ કચેરીએ રાજ્ય સત્તામંડળને અપીલપાત્ર કેસોની ગ્રાન્ટ ફાળવણી માટેની દરખાસ્ત મોકલી આપી હતી.

૧૩. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૨૧.૧૨.૨૦૨૨ ના પત્ર મારફત સરકારી વકીલની કચેરીએ સોગંદનામું કરનાર વિભાગને જાણ કરી હતી કે ચુકાદા અને એવોર્ડમાં વિસંગતતા છે જેને દૂર કરવી પડશે.

૧૪. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૧૧.૦૧.૨૦૨૩ ના પત્ર મારફત રાજ્ય સત્તામંડળે ઓનલાઈન મારફત ગ્રાન્ટ ફાળવી હતી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૧૩.૦૨.૨૦૨૩ ના પત્ર મારફત સંબંધિત સબ-ડિવિઝનલ કચેરીએ અપીલ કેસોમાં ગ્રાન્ટ ફાળવણી માટેની ગણતરી પત્રક સંબંધિત ડિવિઝનલ કચેરીને મોકલી આપી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૧૨.૦૪.૨૦૨૩ ના પત્ર મારફત સંબંધિત ડિવિઝનલ કચેરીએ ગ્રાન્ટ મુજબ ચેક ફાળવ્યો હતો.

૧૫. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૨૮.૦૮.૨૦૨૩ ના રોજ

રાજ્ય સત્તામંડળે નામ અંગે ચુકાદા અને એવોર્ડમાં વિસંગતતાઓની ટીપ્પણી માટે પત્ર મોકલ્યો હતો અને સંબંધિત ડિવિઝનલ કચેરીને રેફરન્સ કોર્ટમાં સદર વિસંગતતાઓ દૂર કરવા સૂચના આપી હતી.

૧૬. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૦૨.૦૫.૨૦૨૪ ના રોજ સંબંધિત ડિવિઝનલ કચેરીએ ગુજરાત હાઈકોર્ટના સરકારી વકીલની કચેરીને સદર કેસમાં સિવિલ મિસેલેનિયસ એપ્લિકેશન દાખલ કરવા માટે પત્ર મોકલ્યો હતો.

૧૭. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૦૪.૦૫.૨૦૨૪ ના રોજ સંબંધિત ડિવિઝનલ કચેરી દ્વારા સુધારેલા ચુકાદાની નકલ મેળવવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, તારીખ ૦૪.૦૫.૨૦૨૪ ના પત્ર મારફત ઉંડ સિંચાઈ વિભાગની કચેરી, જામનગરે અપીલ દાખલ કરવા માટે સુધારેલા ચુકાદા, એવોર્ડ અને અન્ય સંબંધિત દસ્તાવેજોની ખરી નકલ સરકારી કાયદા અધિકારીઓની કચેરી, ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદને મોકલી આપી હતી જે તારીખ ૦૮.૦૫.૨૦૨૪ ના રોજ મળી હતી.

૧૮. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, સરકારી કાયદા અધિકારીની કચેરી, ગુજરાત હાઈકોર્ટે તારીખ ૨૮.૦૫.૨૦૨૪ ના પત્રવ્યવહાર મારફત કાર્યપાલક ઈજનેર ઉંડ સિંચાઈ વિભાગ, જામનગરની કચેરીને આ નામદાર કોર્ટના નવા એસ.ઓ.પી. મુજબ જરૂરી કોર્ટ ફીની વ્યવસ્થા કરવા જણાવ્યું હતું. ત્યારબાદ, કાર્યપાલક ઈજનેર ઉંડ સિંચાઈ વિભાગ, જામનગરની કચેરીએ તારીખ ૨૧.૦૬.૨૦૨૪ ના રોજ સરકારી કાયદા અધિકારીઓની

કચેરી, ગુજરાત હાઈકોર્ટને જરૂરી કોર્ટ ફીનો ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ મોકલી આપ્યો હતો.

૧૯. એવું જણાવવામાં આવે છે અને રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તારીખ ૨૪.૦૧.૨૦૨૦ ના ચુકાદા અને એવોર્ડમાં ભૂલ હોવાથી, તેથી ચુકાદા અને એવોર્ડમાં સુધારો કરવા માટે વિદ્વાન પમા અધિક સીનિયર સિવિલ જજ, જામનગર સમક્ષ તારીખ ૦૨.૦૫.૨૦૨૪ ની અરજી કરવામાં આવી હતી. સદર અરજી પર વિદ્વાન પમા અધિક સીનિયર સિવિલ જજ, જામનગર દ્વારા તારીખ ૦૨.૦૫.૨૦૨૪ ના રોજ વિચારણા કરવામાં આવી હતી અને ચુકાદો અને હુકમ સુધારવામાં આવ્યા હતા અને ત્યારબાદ તેની પ્રમાણિત નકલ તારીખ ૦૪.૦૫.૨૦૨૪ ના રોજ આપવામાં આવી હતી. આદરપૂર્વક એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તારીખ ૧૫.૦૭.૨૦૨૫ ના રોજ ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતેના સરકારી વકીલની કચેરીને ડેપ્યુટી એક્ઝિક્યુટિવ એન્જિનિયર, સિંચાઈ યોજના સબ-ડિવિઝન નં. ૬/૪, જામનગરની કચેરી તરફથી સી.એમ.એ. નં. ૧૯૦/૨૦૨૪ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૦૨.૦૫.૨૦૨૪ ના હુકમની પ્રમાણિત નકલ અને સુધારેલ એવોર્ડ યોગ્ય રીતે પ્રાપ્ત થયો હતો.”

૬. આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે **સી.એ. નં. ૧/૨૦૨૩ સાથેની આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૧૩૪૭૩/૨૦૧૬ માં એફ/એલપીએ ૧૯૯૬૦/૨૦૨૩ માં ગુજરાત રાજ્ય વિ. ગણપતસિંહ ભૂરસિંહ પંવાર** ના કેસમાં ફકરા ૫ માં રાજ્ય સરકારના સુસ્ત અભિગમનું અવલોકન કર્યું હતું,

જેમાં તેણે ૧૦૯૩ દિવસનો વિલંબ માફ કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદાનો ફરો ૫ નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૫. ઉપરોક્ત બાબતો ધ્યાને લીધા પછી, અમને જણાય છે કે વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૯.૦૬.૨૦૧૮ ના ચુકાદા અને હુકમને પડકારતી હાલની અપીલ દાખલ કરવા માટે કલેક્ટર, અમદાવાદ દ્વારા આપવામાં આવેલ ખુલાસો ગેરસમજભર્યો છે. વધુમાં, એ નોંધનીય છે કે હાલની અપીલ ૧૦૯૩ દિવસના વિલંબ પછી દાખલ કરવામાં આવી છે, જે કોર્ટના સંતોષ મુજબ સમજાવવામાં આવી નથી. આમ, એ સ્પષ્ટ છે કે હાલની અપીલ દાખલ કરવાનો નિર્ણય પાછળથી વિચારેલો છે. ઉપરોક્ત કારણોસર, અપીલ ગેરસમજભરી હોવાથી ફગાવી દેવાને પાત્ર છે. તેમ છતાં, આ ચુકાદાથી અલગ થતાં પહેલાં, રાજ્ય દ્વારા જાહેર નાણાંના ભોગે સામાન્ય રીતે જે રીતે હાલની અપીલ દાખલ કરવામાં આવી છે તે અંગે અમારો વાંધો રેકર્ડ પર મૂકવો અમને યોગ્ય અને ઉચિત જણાય છે. અમને એ જણાવવામાં કોઈ સંકોચ નથી કે આ બાબત માત્ર આ કોર્ટ દરરોજ જે જંગી મુકદ્દમાનો સામનો કરી રહી છે તેમાં વધારો કરે છે એટલું જ નહીં, પરંતુ જાહેર ખર્ચ પણ કરાવે છે, જે કરદાતાઓના નાણાં સિવાય બીજું કંઈ નથી. વહીવટી તંત્રના શીર્ષ સ્થાને બેઠેલા અધિકારીઓને નિયત પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યા વિના આ કોર્ટ અથવા કાયદાની અન્ય કોઈ કોર્ટ સમક્ષ અરજીઓ/અપીલો દાખલ કરવાનો

અભિપ્રાય આપવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં.”

૭. સી.એ. (વિલંબ માફી માટે) નં. ૨૦૬૭/૨૦૨૩ માં ગુજરાત રાજ્ય વિ.

હરિલાલ વાલજી યાંગા ના અન્ય એક ચુકાદામાં, આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે ૪૮૧ દિવસનો વિલંબ માફ કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. ફકરા ૪ માં ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા જે અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે તે આ પ્રમાણે વંચાય છે:

“૪. આમ, હાલની અપીલ ગેરસમજભરી હોવાથી ફગાવી દેવામાં આવે છે. તેમ છતાં, આ હુકમથી અલગ થતાં પહેલાં, અમે નોંધી શકીએ છીએ કે રાજ્યના સત્તામંડળો દ્વારા જે રીતે આંતરિક-અદાલતી અપીલો દાખલ કરવામાં આવી રહી છે તે જોઈને અમને આશ્ચર્ય થાય છે. એવું જણાય છે કે આંતરિક-અદાલતી અપીલો દાખલ કરવાનો નિર્ણય લેતાં પહેલાં કેસના ગુણદોષ અંગે સરકારી વકીલોનો યોગ્ય અભિપ્રાય મેળવવામાં આવતો નથી. વિલંબિત અપીલો પણ નિયમિતપણે દાખલ કરવામાં આવી રહી છે અને તેમાં જે વિલંબ સમજાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે તે અપીલ દાખલ કરવાની પરવાનગી મેળવવામાં સામાન્ય વહીવટી વિલંબ છે. તેથી, અમે ગુજરાત સરકારના મુખ્ય સચિવને આ બાબતની તપાસ કરવા અને સરકારી વકીલોનો યોગ્ય અભિપ્રાય લીધા પછી જ અને તે પણ તે હેતુ માટે નિર્ધારિત સમય મર્યાદામાં આવી અપીલો દાખલ કરી શકાય તેવી માર્ગદર્શિકા ઘડીને આંતરિક-અદાલતી અપીલો દાખલ કરવાની પ્રક્રિયાને સુવ્યવસ્થિત કરવા આહ્વાન કરીએ છીએ. વિદ્વાન સિંગલ જજના નિર્ણયને પડકારવા માટેની સમય-રેખા અપીલો દાખલ કરવા માટેનો બ્લુ પ્રિન્ટ

તૈયાર કરતી વખતે નક્કી કરવામાં આવશે જેથી એ સુનિશ્ચિત કરી શકાય કે અધિકારીઓના સુસ્ત અભિગમના કારણે રાજ્યનું હિત જોખમાય નહીં, તેમજ કોર્ટમાં સામાન્ય રીતે કોઈ અપીલ દાખલ કરવામાં ન આવે, જેના પરિણામે જંગી મુકદ્દમામાં વધારો થશે જેનો આ કોર્ટ દરરોજ સામનો કરી રહી છે અને વધુમાં જાહેર નાણાંનો કોઈ વ્યય ન થાય.”

૮. સુસ્ત કાર્યવાહી માટે આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા પસાર કરાયેલા ઉપરોક્ત અવલોકનો હોવા છતાં, રાજ્ય સરકાર વિલંબથી અપીલ દાખલ કરી રહી છે અને જાહેર નાણાંનો વ્યય કરી રહી છે. નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે **૨૦૨૬ લાઈવલો (એસસી) ૧૬૧ માં રિપોર્ટ થયેલા ઓડિશા રાજ્ય અને અન્ય વિ. મેનેજિંગ કમિટી ઓફ નમતારા ગર્લ્સ હાઈસ્કૂલ** ના કેસમાં વિવિધ નિર્ણયોની સમીક્ષા કર્યા પછી ઠરાવ્યું હતું કે ઓડિશા રાજ્ય અને અન્ય (ઉપર મુજબ) દ્વારા આપવામાં આવેલ ખુલાસો, રાજ્ય તરફ તમામ છૂટછાટો લાગુ કરવા છતાં, એક લંગડો બહાનો છે. ચુકાદાનો ફરો ૨૧ લેતાં, જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૨૧. વિલંબની માફી અધિકારની બાબત તરીકે માગી શકાય નહીં. વિલંબ માફ કરવો કે નહીં તે સંપૂર્ણપણે કોર્ટની સ્વેચ્છાધીન સત્તા છે. ‘રાજ્ય’ ને દર્શાવવામાં આવતી તમામ છૂટછાટ હોવા છતાં, અમારો સ્પષ્ટ અભિપ્રાય છે કે અહીં ઓડિશા રાજ્ય દ્વારા દર્શાવવાનો પ્રયાસ કરાયેલ કારણ એ ખુલાસો નથી પરંતુ એક લંગડો બહાનો છે. સ્વેચ્છાધીન સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માટે કોઈ કેસ બનાવવામાં આવ્યો નથી.”

૯. (૨૦૧૨) ૩ એસ.સી.સી. ૫૬૩ માં રિપોર્ટ થયેલા પોસ્ટમાસ્ટર જનરલ

અને અન્ય વિ. લિવિંગ મીડિયા ઇન્ડિયા લિમિટેડ અને અન્ય ના કેસમાં, ટપાલ વિભાગ દ્વારા એસએલપી દાખલ કરવામાં ૪૨૭ દિવસનો વિલંબ થયો હતો. નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે આ બાબતમાં ઠરાવ્યું હતું કે મર્યાદાનો કાયદો સરકાર સહિત તમામને સમાન રીતે બાંધે છે અને આધુનિક તકનીકોનો ઉપયોગ અને ઉપલબ્ધતાને જોતાં વ્યક્તિવિહીન ચંત્રણા અને વારસાગત અમલદારશાહી પદ્ધતિનો સરકારનો બચાવ સ્વીકારી શકાય નહીં.

પુંડલીક જલમ પાટીલ વિ. જલગાંવ મીડિયમ પ્રોજેક્ટ, (૨૦૦૮) ૧૭ એસ.સી.સી. ૪૪૮ ના કેસમાં અને ૧૯૯૪ સપ્લી (૨) એસ.સી.સી. ૬૦૩ માં રિપોર્ટ થયેલા સીડબ્લ્યુટી વિ. એમેચ્યોર રાઇડર્સ ક્લબ ના કેસમાં આપેલા ચુકાદાનો સંદર્ભ લઈએ, નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટે ફક્ત ૨૮ થી ૩૦ માં નીચે મુજબ કાયદો સ્થાપિત કર્યો છે:

“૨૮. જોકે અમે એ હકીકતથી વાકેફ છીએ કે વિલંબ માફીની બાબતમાં જ્યારે કોઈ ગંભીર બેદરકારી અથવા જાણીજોઈને નિષ્ક્રિયતા અથવા શુદ્ધનિષ્ઠાનો અભાવ ન હોય, ત્યારે મૂળભૂત ન્યાયને આગળ વધારવા માટે ઉદાર વલણ અપનાવવું પડશે, તેમ છતાં અમારો અભિપ્રાય છે કે હકીકતો અને સંજોગોમાં, વિભાગ વિવિધ અગાઉના નિર્ણયોનો લાભ લઈ શકે નહીં. ઉપયોગમાં લેવાતી અને ઉપલબ્ધ આધુનિક ટેકનોલોજીને જોતાં વ્યક્તિવિહીન ચંત્રણા અને અનેક નોંધો બનાવવાની વારસાગત અમલદારશાહી પદ્ધતિના આધારે કરવામાં આવેલો દાવો સ્વીકારી શકાય

નહીં. મર્યાદાનો કાયદો નિઃશંકપણે સરકાર સહિત તમામને બાંધે છે. ૨૯. અમારા મતે, તમામ સરકારી સંસ્થાઓ, તેમની એજન્સીઓ અને સાધનોને જાણ કરવાનો આ યોગ્ય સમય છે કે જ્યાં સુધી તેમની પાસે વિલંબ માટે વાજબી અને સ્વીકાર્ય ખુલાસો ન હોય અને સાચો પ્રયાસ ન હોય, ત્યાં સુધી સામાન્ય ખુલાસો સ્વીકારવાની કોઈ જરૂર નથી કે પ્રક્રિયામાં પ્રક્રિયાગત લાલછીતાશાહીના નોંધપાત્ર પ્રમાણને કારણે ફાઈલ ઘણા મહિનાઓ/વર્ષો સુધી પેન્ડિંગ રાખવામાં આવી હતી. સરકારી વિભાગો પોતાની ફરજો ખંત અને પ્રતિબદ્ધતા સાથે બજાવે તે સુનિશ્ચિત કરવાની વિશેષ જવાબદારી હેઠળ છે. વિલંબની માફી એ અપવાદ છે અને સરકારી વિભાગો માટે અપેક્ષિત લાભ તરીકે તેનો ઉપયોગ થવો જોઈએ નહીં. કાયદો દરેકને સમાન પ્રકાશ હેઠળ આશ્રય આપે છે અને થોડા લોકોના લાભ માટે તેને ફેરવવો જોઈએ નહીં.

૩૦. વિવિધ તારીખોના ઉદ્દેશ સિવાય વિભાગ દ્વારા વિલંબ માટે કોઈ યોગ્ય ખુલાસો આપવામાં આવ્યો ન હતો તે હકીકતને ધ્યાનમાં લેતાં, અમારા મતે, વિભાગ આટલા મોટા વિલંબને માફ કરવા માટે પૂરતા સ્વીકાર્ય અને પ્રતીતિકારક કારણો આપવામાં સદંતર નિષ્ફળ ગયું છે. તદનુસાર, અપીલો વિલંબના આધારે ફગાવી દેવાને પાત્ર છે.”

૧૦. હાલના કેસમાં, નિર્ણય લેવા માટે ફાઈલ જુદા જુદા ટેબલ પર ચાલે છે તેવી દલીલ કરવા સિવાય રાજ્ય સરકારની આવી દલીલ વિશાળ અને જંગી વિલંબને માફ કરવાનું કારણ ગણી શકાય નહીં. રાજ્ય સરકાર પાસે કોઈ

વિશેષાધિકાર નથી અને લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૫ રાજ્ય સરકાર માટે અલગ રીતે વાંચી શકાય નહીં.

૧૧. ઉપરોક્ત કારણોસર, આ કોર્ટને જણાયું છે કે આ એક યોગ્ય કેસ છે જ્યાં અરજી ફગાવી દેવાને પાત્ર છે અને તદનુસાર, તે ફગાવી દેવામાં આવે છે. ફર્સ્ટ અપીલની નોંધણી કરવાનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે.

સહી/-

(જે. સી. દોશી, ન્યાયમૂર્તિ)

પરમાર ક્રિશ

This is an AI-Assisted Translation.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====